

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA ISHIRINI

KIKAO CHA ISHIRINI NA TISA

13 JULAI, 2010

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA ISHIRINI

KIKAO CHA ISHIRINI NA TISA – TAREHE 13 JULAI, 2010

I. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA FEDHA NA UCHUMI:

Hotuba ya Bajeti ya Waziri wa Fedha na Uchumi
kwa Mwaka wa Fedha 2010/2011.

Taarifa ya Mwaka na Hesabu zilizokaguliwa za
Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi Tanzania
kwa Mwaka wa Fedha ulioishia tarehe 30 Juni,
2009 [*The Annual Report and Audited Accounts of
The National Board of Accountants and Auditors*

(NBAA) Tanzania for the Financial Year ended 30th June, 2009].

MWENYEKITI WA KAMATI YA FEDHA NA UCHUMI:

Taarifa ya Kamati ya Fedha na Uchumi kuhusu utekelezaji wa majukumu ya Wizara ya Fedha na Uchumi kwa Mwaka wa Fedha 2009/2010 pamoja na Maoni ya Kamati kuhusu Makadirio ya Matumizi ya Wizara hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2010/2011.

MSEMAJI MKUU WA KAMBI YA UPINZANI KUHUSU WIZARA YA FEDHA NA UCHUMI:

Taarifa ya Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani kuhusu Makadirio ya Matumizi ya Wizara ya Fedha na Uchumi kwa Mwaka wa Fedha 2010/2011.

WAZIRI WA MAENDELEO YA MIUNDOMBINU:

Taarifa ya Mwaka na Hesabu Zilizokaguliwa za Bodi ya Mfuko wa Barabara kwa Miaka ya 2006/2007 na 2007/2008 [*The Annual Report and Audited Accounts of the Roads Fund Board for The Financial Years 2006/2007 and 2007/2008*].

II. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

211. MHESHIMIWA SIJAPATA FADHILI NKAYAMBA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Wananchi wa Wilaya ya Kigoma Vijijini walioko katika kijiji cha Nkungwe wako karibu na mto mkubwa sana ambapo wakati wa masika hujaa sana maji, na kuwa, wananchi hao hushindwa kwenda mashambani kutafuta chakula na pia wengine hupoteza maisha yao kwa kuchukuliwa na maji ya mto huo wakati wanapovuka kwa miguu:-

Je, kwa nini Serikali isiwaonee huruma wananchi hao na kuwapatia mtumbwi

mkubwa wa kuweza kuvukia katika mto huo wakati wa masika.

WIZARA YA MAENDELEO YA MIFUGO NA UVUVI:

212. MHESHIMIWA MCH. LUCKSON MWANJALE (MBEYA VIJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Mifugo na Uvuvi:-
Kukosekana kwa eneo la kulishia mifugo, kumekuwa ni kero kubwa kwa wananchi wa Kata ya Ilungo na Kata ya Ulenje:-

Je, kwa nini Serikali isiwaruhusu wananchi wa Kata hizo kulisha mifugo yao katika eneo ambalo liko wazi katika milima ya Mporoto.

WIZARA YA AFYA NA USTAWI WA JAMII:

213. MHESHIMIWA RIZIKI OMAR JUMA

(VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya na Ustawi wa Jamii:- Kumekuwa na wimbi kubwa la walemavu wanaozurura barabarani na kuomba misaada ili waweze kujikimu kimaisha lakini walemavu hao ambao ni sehemu ya jamii yetu wakiwezesha wanaweza:-

Je, Serikali ina mikakati gani kabambe ya kudhibiti na kuliwezesha kundi hilo ili hatimaye waweze kujiajiri wenyewe.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

**214. MHESHIMIWA HASSAN CHANDE
KIGWALILO (LIWALE):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Imebainika kuwa, Madini aina ya “Uranium” na vito vya aina mbalimbali vinapatikana huko Liwale:-

(a) Je, ni maeneo gani kwenye Wilaya ya Liwale yenye Madini hayo;

- (b) Madini aina ya Uranium yana madhara gani kwa binadamu na athari hizo zinadhibitiwa vipi;
- (c) Je, Serikali ina mikakati gani ya kutoa elimu ya tahadhari kwa wananchi wa Liwale pindi Madini hayo yatakapoanza kuchimbwa ili kuwaondolea hofu wananchi.

WIZARA YA KILIMO, CHAKULA NA USHIRIKA:

215. MHESHIMIWA SAVELINA SILVANUS MWIJAGE (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Chakula na Ushirika:- Wakulima katika Mkoa wa Kagera wanapata riziki zao kutokana na kilimo cha Kahawa na Chai; kwani mazao hayo ndiyo yamewawezesha watoto wengi kwenda shule; na kwa kuwa, inaeleweka kuwa, Serikali imelidhibiti soko la Kahawa kwa muda mrefu sasa na wakulima hawana haki ya kujadili soko huria kitu kinachowakatisha tamaa ya kuliendeleza zao hilo:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuangalia upya bei za mazao hayo, kwani kwa sasa bei ya Kahawa ni kama robo ya thamani ya dola moja ya Marekani.

**216. MHESHIMIWA CASTOR RAPHAEL
LIGALLAMA (KILOMBERO):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Chakula na Ushirika:- Ili Kilimo Kwanza kiweze kuwa na tija ni lazima kiendane na uboreshaji wa miundombinu ya kilimo kama vile barabara na upatikanaji wa umeme ili kuchochea uanzishwaji wa Viwanda vidogo vya Usindikaji na kwa sababu iko Mikoa sita ambayo inategemewa sana kwa uzalishaji wa mazao ya chakula:-

- (a) Je, Serikali inafanya jitihada gani katika kuboresha barabara na kuipatia umeme Mikoa hiyo ili izalishe kwa tija;
- (b) Je, Serikali itakuwa tayari kuwasaidia Wakulima wa Kilombero Maafisa Ugani wa kutosha ili waweze kupanda Mpunga kitaalamu kwa kufuata vipimo na kuwapatia majembe ya kupandia Mpunga au *planters*.

**WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO
YA MAKAZI:**

**217. MHESHIMIWA DIANA MKUMBO CHILOLO
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi:- Hati ya muda mrefu ya kumiliki nyumba au shamba hutolewa katika Ofisi za Kanda ambapo kwa Kanda ya Kati Ofisi hizo zipo Mjini Dodoma mahali ambapo wananchi wengi wanashindwa kwenda kutokana na

uwezo mdogo wa fedha za nauli, malazi na chakula kwenda Dodoma kufuata hati hizo:-

Je, ni lini Serikali itapeleka huduma hiyo karibu na wananchi katika Ofisi za Halmashauri ili kuwapunguzia wananchi gharama.

WIZARA YA ELIMU NA MAFUNZO YA UFUNDI:

218. MHESHIMIWA CHARLES MUGUTA KAJEGE (MWIBARA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Ufundi:- Kwa muda mrefu sasa, baadhi ya Vyuho nchini vimekuwa vikiwazuia wanafunzi ambao hawajamaliza kulipa ada za vyuo hivyo kufanya mitihani ya kumaliza mihula au kumaliza kozi zao:-

Je, Serikali inalitambua tatizo hilo na inachukua hatua gani madhubuti.

WIZARA YA MAENDELEO YA MIUNDOMBINU:

219. MHESHIMIWA JACOB DALALI SHIBILITI (MISUNGWI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Miundombinu:- Barabara ya Mwanangwa – Misasi – Busongo – Mwawile – Salawi ilifanyiwa matengenezo makubwa hasa eneo la Mwawile – Mwagiligili 2003 lakini kwa sasa eneo hilo lina hali mbaya sana:-

Je, ni lini Serikali itaifanyia matengenezo kama ya awali ili iendelee kupitika.

220. MHESHIMIWA MASOUD ABDALLAH SALIM (MTAMBILE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Miundombinu:-

Je, Serikali ina mikakati gani ya uhakika ya kuhakikisha upatikanaji wa meli na boti za uhakika na za kudumu katika maeneo yanayounganisha wasafiri katika Bahari ya Hindi na kwenye Maziwa kama vile Dar es Salaam – Mafia, Tanga – Pemba; Dar es Salaam – Mtwara na maeneo yote yanayounganisha Bandari zote Ukanda wa Ziwa Victoria, Ziwa Nyasa na Ziwa Tanganyika.

III. HOJA ZA SERIKALI:

WAZIRI WA FEDHA NA UCHUMI:

Kwamba, Bunge likubali kupitisha Makadirio ya Matumizi ya Waziri wa Fedha na Uchumi kwa Mwaka wa Fedha, 2010/2011.

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

(Kusomwa Hatua zake zote)

Muswada wa Sheria ya Kuidhinisha Matumizi ya Serikali wa Mwaka 2010 [*The Appropriation Bill, 2010*].

**DODOMA
13 JULAI, 2010**

**DKT. T.D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**